

Pagna ewlenija>Proceduri tal-qorti>Kawzi kriminali>Kooperazzjoni ġudizzjarja>Mandat ta' arrest Ewropew

Euroopa vahistamismäärus

Euroopa vahistamismäärus on lihtsustatud piiriülene kohtulik üleandmismenetlus – sellega saab anda isiku kohtu alla või pöörata täitmisele talle mõistetud vabadusekaotuslik karistus või vabadust piirava julgeolekumeede. Ühe Euroopa Liidu liikmesriigi õigusasutuse tehtud vahistamismäärus kehtib kogu Euroopa Liidu territooriumil. Euroopa vahistamismäärus on kasutusel alates 1. jaanuarist 2004. Sellega asendati ELi liikmesriikide vahel varem kohaldatud pikalevenivad väljaandmismenetlused.

Kuidas see toimib?

See on ühe ELi liikmesriigi õigusasutuse taotlus, et teine liikmesriik võtaks isiku vahi alla ja annaks ta esimesele liikmesriigile üle kohtu alla andmiseks või vabadusekaotusliku karistuse või vabadust piirava julgeolekumeetme täitmiseks. Kõnealuse mehhanismi aluseks on kohtuotsuste vastastikuse tunnustamise põhimõte. See toimib kõikides ELi riikides.

Mehhanism toimib õigusasutuste vaheliste otsekontaktide kaudu.

Euroopa vahistamismääruse kohaldamisel peavad ametiasutused austama kahtlustatavate või süüdistatavate menetlusõigusi, nagu õigus teabele, õigus kaitsjale ja tõlgile ning õigus tasuta õigusabile, nagu on sätestatud selle riigi õigusaktides, kus kahtlustatav või süüdistatav vahistati.

Mille poolest erineb see tavapäraest väljaandmismenetlustest?

Ranged tähtajad:riik, kus isik vahistati, peab tegema lõpliku otsuse Euroopa vahistamismääruse täitmise kohta 60 päeva jooksul pärast isiku vahistamist.

Kui isik on üleandmisega nõus, tuleb üleandmisotsus teha 10 päeva jooksul.

Isik tuleb üle anda võimalikult kiiresti asjaomaste ametiasutuste vahel kokkulepitud kuupäeval ja hiljemalt 10 päeva pärast Euroopa vahistamismääruse täitmist käsitleva lõpliku otsuse tegemist.

Kahepoolse karistatavuse kontroll – 32 kuriteokategooria

puhul ei ole seda enam vaja. 32 kuriteokategooria puhul ei kontrollita, kas tegu on kuritegu mõlemas riigis. Ainus nõue on, et selle eest määratakse määruse koostanud riigis karistus, mille maksimummäär on vähemalt 3 aastat vangistust.

Muude süütegudekorral antakse isik üle tingimusel, et tegu klassifitseeritakse süüteoks vahistamismäärust täitvas riigis.

Otsuseid poliitilise kaasatuse kohta ei tee üksnes õigusasutused, poliitiliste kaalutlustega ei ole seotud.

ELi kodanike üleandmine ei saa enam keelduda oma kodanike üleandmisest, välja arvatud juhul, kui nad võtavad vahi alla tagaotsitava isiku suhtes mõistetud vanglakaristuse.

Tagatised

EVMi täitvad riigid võivad nõuda tagatisi, et:

A. pärast teatud ajavahemikku on isikul õigus taotleda läbivaatamist, kui määratud karistus on eluagene karistus. b. tagaotsitav

isik võib teha sellest tulenevalt mis tahes vanglakaristuse täidesaatvas riigis, kui ta on selle riigi kodanik või alaline elanik.

Piiratud põhjused keeldumiseks.

Riik võib keelduda tagaotsitava üleandmisest ainult juhul, kui kehtib üks kohustusliku või vabatahtliku keeldumise põhjustest:

Kohustuslikud põhjused

Isik on sama teo eest juba süüdi mõistetud (*ne bis in idem*);

Isik on alaealine (isik ei ole jõudnud kriminaalvastutusele võtmise ikka selle riigi õiguse alusel, kus ta vahistati);

Amnestia (vahistamismäärust täitev riik oleks saanud isikule süüdistuse esitada ja asjaomane süütegu kuulub selles liikmesriigis amnestia alla).

Vabatahtlikud põhjused

kahepoolse karistatavuse puudumine Euroopa vahistamismäärust käsitleva raamotsuse artikli 2 lõikes 2 loetlemata 32 süüteo puhul

territoriaalne kohtualluvus

poolleiolev kriminaalmenetlus vahistamismäärust täitvas riigis;

hagi aegumine jne.

Käsiraamat Euroopa vahistamismääruse tegemise ja täitmise kohta

Euroopa Komisjon avaldas käsiraamatu Euroopa vahistamismääruse tegemise ja täitmise kohta [PDF](#) (2002 Kb) [en](#), et hõlbustada ja lihtsustada asjaomaste õigusasutuste igapäevatööd. Käsiraamatus on esitatud üksikasjalikud juhised Euroopa vahistamismääruse tegemise ja täitmise menetlusetappide kohta. Samuti selgitatakse selles põhjalikult Euroopa Liidu Kohtu peamist kohtupraktikat Euroopa vahistamismääruse raamotsuse konkreetsete sätete tõlgendamisel.

Käsiraamatu leiab kõikides keeltes siit: BG [PDF](#) (2700 Kb) [bg](#), CS [PDF](#) (1854 Kb) [cs](#), DA [PDF](#) (1766 Kb) [de](#), [da](#) DE ([PDF](#) 1659 Kb) [et](#), ET [PDF](#) ([PDF](#) 1783 Kb) [el](#), EL [PDF](#) (2439 Kb) [es](#), ES (1649 Kb) [hr](#), FR [PDF](#) ([PDF](#) 1892 Kb) [it](#), [fr](#) HR [PDF](#) ([PDF](#) 1789 Kb) [lv](#), IT [PDF](#) (2141 Kb) [lt](#), LV [PDF](#) (2158 Kb) [mt](#), LT [PDF](#) (1865 Kb) [nl](#), HU [PDF](#) (1908 Kb) [pl](#), [hu](#) MT [PDF](#) ([PDF](#) 2560 Kb) [pt](#), NL [PDF](#) (2047 Kb) [si](#), PL [ro](#) [PDF](#) (2200 Kb) [sk](#), (1919) [PDF](#) ([PDF](#) 1977 [fi](#)), PT) [PDF](#) (19) [sv](#)

Euroopa vahistamismääruse kasutamise statistika

2017. aastal tagaotsitavad isikud keskmiselt üle anti:

Nõusoleku korral - 15 päeva jooksul

Ilma nõusolekuta - 40 päeva jooksul.

2018. aastal anti tagaotsitavad isikud üle keskmiselt:

Nõusoleku korral - 16,4 päeva jooksul

Ilma nõusolekuta - 45 päeva jooksul.

Vastused Euroopa vahistamismäärust käsitlevale küsimustikule: 2014 2015 2016 2017 2018

Mõne riigi andmed puuduvad, Väljastatud Euroopa vahistamismääruste andmed on aga täielikud 2015., 2016. ja 2017. aasta kohta.

Euroopa vahistamismäärused	2014	2015	2016	2017	2018
Esitatud	14.948	16.144	16.636	17.491	17.471
Viidud	5.535	5.304	5.812	6.317	6.976

Õigusprogrammi raames rahastatavad projektid

[InAbsentiEAW](#) uurimisprojekt on võrdlev õiguslik uuring Euroopa vahistamismääruste kohta seoses isikutega, kes ei viibinud menetluses, mille tulemusel nad süüdi mõisteti (*tagaseljamenetlus*). Praktika näitab, et sageli tekib probleeme selliste Euroopa vahistamismääruste tegemisel ja täitmisel. Uurimisprojekti eesmärk oli analüüsida nende probleemide põhjuseid ja sõnastada ühised standardid selliste Euroopa vahistamismääruste tegemiseks, et tagada nende sujuv ja õiglane täitmine. Uuring viidi läbi juhtumiuuringute abil Belgiast, Ungarist, Iirimaaalt, Madalmaadest, Poolast ja Rumeeniast.

Lingid

[Raamotsus Euroopa vahistamismääruse kohta](#)

[Raport Euroopa vahistamismäärust ja liikmesriikidevahelist üleandmiskorda käsitleva nõukogu raamotsuse rakendamise kohta](#)

Viimati uuendatud: 13/07/2021

See on sisu masintõlge. Lehekülje omanik ei vastuta masintõlgitud teksti kvaliteedi eest.